

DIGITALE TOOLS OM INTERACTIE TE STIMULEREN TIJDENS DE LES

TOOLS MET BAS

Technologie kan erg helpend zijn om onderwijs effectief vorm te geven in onze digitaliserende maatschappij. Er bestaan talloze digitale tools die ondersteunend zijn aan het onderwijsproces. Zo zijn er tools die actief bijdragen aan het vergroten van de betrokkenheid en motivatie van leerlingen tot aan tools die interactie en creativiteit stimuleren. Maar welke tool zet je in bij welk doel? In de serie ‘**tools met Bas**’ worden handvatten aangereikt om digitale tools doelgericht in te zetten in het onderwijs. In dit artikel gaan we in op de vraag: Welke educatieve ICT-tools kan ik gebruiken om interactie te stimuleren tijdens de les?

Elke leerkracht kent het wel: de dag vordert en leerlingen zijn moe of dromen weg. Het wordt voor leerlingen steeds moeilijker om actief betrokken te blijven bij de les. Hoe ga je hier als leerkracht mee om? Een effectieve manier om leerlingen actief bij de les te blijven betrekken is **interactie**.

Het belang van interactie

Interactie in het onderwijs laat zich beschrijven als een wederzijdse communicatieve actie tussen leerling en leerkracht of leerlingen onderling, waarbij zij op elkaar reageren. Uit onderzoek blijkt dat de taalvaardigheid van leerlingen gestimuleerd wordt wanneer de leerkracht voor interactie zorgt (Elbers, 2009). Bij interactie moeten gespreksdeelnemers namelijk hun best doen om aan elkaar iets duidelijk te maken door te communiceren. Het voeren van een gesprek vereist een grotere diversiteit aan taalvaardigheden dan wanneer er bijvoorbeeld alleen geluisterd wordt. Daarnaast volgt er in een interactief gesprek meteen een reactie, waardoor snel duidelijk wordt of het vertelde goed is overgekomen. Zo krijgt de leerkracht informatie of de leerling een instructie heeft begrepen en krijgt de leerling feedback op zijn/haar inbreng. Op die manier maakt interactie de leerkrachten en leerlingen gezamenlijk verantwoordelijk voor het leerproces.

Door interactief les te geven vergroot je ook de betrokkenheid en motivatie van leerlingen. De wederzijdse actie prikkelt leerlingen om actief betrokken te blijven bij de les.

De rol van ICT

Leren is een sociaal en fysiek proces. Hoewel technologie de rol van de leerkracht nooit kan vervangen, kan het een mooi en handig hulpmiddel zijn om meer interactie te creëren tussen leerlingen en leerkrachten. Zeker bij het thuisonderwijs en het hybride onderwijs tijdens de coronapandemie werd duidelijk dat technologie een krachtig middel kan zijn om interactie met leerlingen te stimuleren. Zo kun je het digibord gebruiken om je lessen interactiever te maken en zijn er diverse digitale tools die je helpen om leerlingen actief bij de les te betrekken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan diverse digibordsoftware, maar ook aan digitale tools zoals Kahoot, Padlet en Mentimeter. Succesvolle interactie tijdens het gebruik van digitale middelen blijft afhankelijk van de leerkracht, omdat hij/zij degene is die zicht heeft op het pedagogische klimaat in de groep en daarop in kan spelen. Het is aan de leerkracht om iets te doen met de reacties die hij/zij krijgt via de inzet van digitale middelen, bijvoorbeeld door binnengekomen reacties klassikaal te benoemen of feedback te geven aan leerlingen aan de hand van hun input. We willen namelijk interactie creëren tussen de leerkracht en de leerlingen, in plaats van interactie tussen de digitale tool en de leerlingen.

Welke tools kan ik gebruiken?

Er bestaat een divers en uitgebreid aanbod aan digitale tools die bij kunnen dragen aan interactie in de klas. In dit artikel is er gekozen voor vier tools die interactie stimuleren tijdens de les, bijvoorbeeld door interactieve presentaties of interactieve video's te maken. De tools hebben veel overeenkomsten, dus gebruik vooral de tool die jou het meest aanspreekt. Alle informatie over deze tools vind je in het overzicht in de bijlage.

- [LessonUp](#); wanneer je interactief lesmateriaal wil maken.
- [Nearpod](#); wanneer je leerlingen actief wil betrekken bij een presentatie/les.
- [EdPuzzle](#); wanneer je leerlingen wil activeren tijdens het kijken naar video's.
- [PlayPosit](#); wanneer je diverse interacties in een video wil verwerken.

Meer weten?

Wil je meer weten over het doelgericht inzetten van online tools in het onderwijs? Of heb je vragen over tools in een ander thema? Neem contact op met Bas van den Brand.

Bas van den Brand

Trainer

06 – 29 67 01 49

b.vandenbrand@edux.nl

TOOL	BESCHRIJVING	TOEPASSING	VOORDELEN	NADELEN
<p>LessonUp</p> 	<p>LessonUp is een gratis programma waarmee je digitale en interactieve lessen kunt maken.</p> <p>Je ontwerpt een presentatie met uitleg, video's en vragen die leerlingen live kunnen volgen op hun eigen device. Ze kunnen reageren op vragen die jij online stelt. De leerkracht kan zelf een presentatie maken of kiezen uit duizenden lessen van anderen.</p> <p>De tool biedt verschillende mogelijkheden voor het invoegen van interactieve content in je lessen, zoals quizzen, mindmaps en polls. Ook spelelementen, zoals sleepvragen en fotovragen, zijn toe te voegen aan een presentatie.</p>	<p>Je kan LessonUp gebruiken om een compleet interactieve les te ontwerpen. De tool bevat een lesopbouw waardoor je de les gestructureerd kan opbouwen. Stel een vraag of laat studenten een woordenwolk maken om voorkennis te activeren. Bij instructie kun je een (interactieve) video toevoegen of controlevragen stellen. Zet je LessonUp in voor reflectie? Stel een aantal open vragen om te achterhalen wat studenten hebben geleerd (of nog willen leren).</p> <p>In LessonUp kan je ook een eigen klas aanmaken waarin je lessen met leerlingen kan delen, voortgang bij kan houden en vervolgens resultaten kan analyseren van je leerlingen. Na afloop van een les, kunnen leerlingen de les altijd nog terugkijken.</p> <p>De tool kan ingezet worden op de basisschool vanaf groep 4 en het voortgezet onderwijs.</p>	<p>LessonUp is eenvoudig in gebruik en bruikbaar voor verschillende devices.</p> <p>De tool werkt motiverend voor de leerling door hen actief en interactief bij de les te betrekken.</p> <p>De tool is uitermate geschikt voor onderwijs op afstand.</p> <p>Meerdere interactieve opties: quiz, poll, mindmaps, etc.</p> <p>Resultaten van bijvoorbeeld quizzen en polls zijn direct beschikbaar.</p> <p>De tool stimuleert je om goed na te denken over de lesopbouw.</p> <p>Je kunt kant-en-klare lessen downloaden en gebruiken door de grote lesbibliotheek van LessonUp. Je kan ook elementen uit andere presentaties halen.</p> <p>De tool is webbased en beschikbaar in het Nederlands</p>	<p>Voor bepaalde ongelimiteerde functies, zoals toets- en differentiatie-mogelijkheden, is een betaald Premium account nodig.</p>

<p><u>Nearpod</u></p> 	<p>Nearpod is een gratis presentatiesoftwareprogramma.</p> <p>Met Nearpod ontwikkel je interactieve presentaties waar leerlingen aan deel kunnen nemen. Via de app van Nearpod kan een leerling via een tablet, laptop of smartphone deelnemen aan jouw ontworpen presentatie. Tijdens de interactieve presentatie kun jij als leerkracht bepalen wat de leerlingen doen. Hetgeen wat op jouw scherm gebeurt, gebeurt ook bij de leerlingen. Tevens zijn er vele interactieve opties, zoals het invoegen van een quiz, een tekenopdracht of een poll.</p> <p>De tool is beschikbaar via het internet. Je kunt snel en gemakkelijk een account aanmaken waar je vervolgens interactieve presentaties kunt downloaden of creëren.</p>	<p>Deze tool is breed inzetbaar binnen het basisonderwijs wanneer je leerlingen mee wil nemen in een interactieve presentatie. Dit kan bij ieder vakgebied.</p> <p>Je kan ervoor kiezen om leerlingen live naar het digibord te laten kijken of de presentatie te laten volgen op hun eigen scherm. Tijdens de live presentatie kan je leerlingen activeren door middel van interactieve elementen, zoals een quiz, poll of tekenopdracht. Tevens hebben leerlingen de mogelijkheid om open vragen te beantwoorden op een samenwerkingsbord en interactieve video's te bekijken. Tijdens de presentatie kan de leerkracht op ieder moment een whiteboard openen om direct in te kunnen gaan op reacties vanuit de leerlingen.</p> <p>Daarnaast kan je ook een student-paced presentatie organiseren, waarin leerlingen zelf de presentatie met zijn interactieve elementen doorlopen. Perfect voor onderwijs op afstand of als opdracht via bijvoorbeeld Google Classroom.</p> <p>De tool kan ingezet worden op de basisschool vanaf groep 4 en het voortgezet onderwijs.</p>	<p>Nearpod is eenvoudig in gebruik en bruikbaar voor verschillende devices.</p> <p>De tool werkt motiverend voor de leerling door hen actief en interactief bij de les te betrekken.</p> <p>De tool is uitermate geschikt voor onderwijs op afstand.</p> <p>Jij bepaalt het tempo van de presentatie en hebt controle over hetgeen wat je leerlingen doen en zien.</p> <p>Meerdere interactieve opties: quiz, poll, tekenopdracht, etc.</p> <p>Resultaten van bijvoorbeeld quizen en polls zijn direct beschikbaar.</p> <p>Je kan bestaande PowerPoint of Google presentaties uploaden en aanpassen in Nearpod.</p> <p>Je kunt kant-en-klare lessen downloaden en gebruiken (let op: deze zijn vaak Engels).</p> <p>De tool is webbased.</p>	<p>De tool is Engelstalig.</p> <p>Voor bepaalde ongelimiteerde functies, zoals meer opslagruimte en toegang tot alle interactieve tools (zoals de annotatiefunctie), is een betaald Premium account nodig.</p> <p>De maximale grootte van jouw lesbibliotheek is bij het gratis account maar 100MB en een les kan niet groter zijn dan 40MB.</p>
---	--	---	--	--

<p>Edpuzzle</p> 	<p>Edpuzzle is een gratis tool waarmee je vragen in een bestaande video kunt zetten. Je kiest een video uit je eigen bestanden of op YouTube, waarna je er in EDPuzzle vragen aan kunt toevoegen.</p> <p>Als een leerling de video op Edpuzzle bekijkt, pauzeert de video automatisch en moeten ze een vraag beantwoorden. Pas als de vraag beantwoord is, kan je verder kijken.</p> <p>Naast meerkeuze en open vragen kun je in Edpuzzle ook een voice-over of extra informatie toevoegen. Hierin is Edpuzzle uniek. Met de voice-over optie kan je jouw stem over een video laten horen. Ook kan je korte audiofragmenten toevoegen in de video.</p>	<p>Een interactieve video is op verschillende manieren in het onderwijs in te zetten zoals het op gang brengen van discussie en het verdiepen van de leerstof. Ook kan je controle van begrip vragen toevoegen, zodat leerlingen nog kritischer naar een video gaan kijken. Het is een mooie manier om de luisterhouding van leerlingen te onderzoeken.</p> <p>De tool kan een mooie werkvorm zijn voor blended leren: je kan namelijk ook een interactieve video laten bekijken vóór de les.</p> <p>De tool kan ingezet worden op de basisschool vanaf groep 3 en het voortgezet onderwijs.</p>	<p>Eenvoudig en toegankelijk in gebruik. De tool is webbased.</p> <p>Met Edpuzzle kan je ook je eigen scherm opnemen (screencast) als video door de Chrome Extension. Ideaal voor onderwijs op afstand.</p> <p>Je kan de optie 'prevent skipping' aanzetten, zodat leerlingen niet kunnen doorspoelen. Terugspoelen kan wel.</p> <p>Je kan een datum koppelen aan jouw video: leerlingen moeten het dan voor die tijd bekeken hebben.</p> <p>De tool beschikt over een bibliotheek met door anderen gemaakte interactieve video's.</p> <p>Naast het toevoegen van interactieve elementen, kan je video's ook bewerken (inkorten).</p> <p>Met Edpuzzle kan je een klas aanmaken en video's toewijzen aan leerlingen. Hierdoor kan je ook zien wat leerlingen bekeken hebben en geantwoord hebben.</p> <p>Je kan Edpuzzle ook klassikaal gebruiken met de 'live' functie.</p>	<p>De tool is Engelstalig.</p> <p>De maximale grootte van jouw videobibliotheek is 20 interactieve video's.</p> <p>Voice-over functie werkt niet voor YouTube-video's.</p>
---	---	--	---	--

<p>PlayPosit</p> 	<p>PlayPosit is net als Edpuzzle een gratis tool waarmee je vragen in een (bestaande) video kunt zetten. Je kiest een video uit je eigen bestanden of op YouTube, waarna je er in Playposit vragen aan kunt toevoegen. Zo'n interactieve video wordt bij PlayPosit een 'Bulb' genoemd.</p> <p>Als een leerling de video op PlayPosit bekijkt, pauzeert de video automatisch en moeten ze een vraag beantwoorden. Pas als de vraag beantwoord is, kan je verder kijken.</p> <p>PlayPosit verschilt van Edpuzzle door de diversiteit aan verschillende soorten interacties die je aan een video kan koppelen, zoals discussievragen, polls of een 'reflectieve pauze'.</p>	<p>Een interactieve video is op verschillende manieren in het onderwijs in te zetten zoals het op gang brengen van discussie en het verdiepen van de leerstof. Ook kan je controle van begrip vragen toevoegen, zodat leerlingen nog kritischer naar een video gaan kijken. Het is een mooie manier om de luisterhouding van leerlingen te onderzoeken.</p> <p>Met PlayPosit kan je ook het maken van aantekeningen stimuleren, door op verschillende momenten in een video een 'reflectieve pauze' in te voegen.</p> <p>De tool kan een mooie werkvorm zijn voor blended leren: je kan namelijk ook een interactieve video laten bekijken vóór de les.</p> <p>Tevens kan het een mooi middel zijn om reacties/meningen op te halen na het bekijken van een video, bijvoorbeeld met de poll-functie.</p> <p>De tool kan ingezet worden op de basisschool vanaf groep 3 en het voortgezet onderwijs.</p>	<p>Eenvoudig en toegankelijk in gebruik. De tool is webbased.</p> <p>Je kan 'learning analytics' van de video opvragen, waardoor je kunt zien wat leerlingen bekeken hebben en wat hun antwoorden waren.</p> <p>Je kan directe feedback laten geven op antwoorden (goed/fout en waarom)</p> <p>PlayPosit beschikt over diverse koppelingen, zoals een naar Google Classroom.</p> <p>De tool beschikt over een bibliotheek met door anderen gemaakte interactieve video's.</p> <p>Naast het toevoegen van interactieve elementen, kan je video's ook bewerken (inkorten).</p> <p>Met PlayPosit kan je een klas aanmaken en video's toewijzen aan leerlingen.</p> <p>Je kan PlayPosit ook klassikaal gebruiken met de 'broadcast' functie.</p>	<p>De tool is Engelstalig.</p> <p>Voor bepaalde functies, zoals het uploaden van eigen video's en het opnemen van je eigen scherm, is een betaald Premium account nodig.</p> <p>Met de gratis versie kunnen per maand maximaal 100 leerlingen op een interactieve video reageren.</p>
---	---	---	--	---